

در بیان فضیلت زیارت امام الانس و الجنّ علی بن موسی الرضا - صلوات الله علیه - و شرافت مدفن آن حضرت است

به سند معتبر از رسول خدا صلی الله علیه و آله منقول است که فرمود که: زود باشد که پاره‌ای از تن من در زمین خراسان مدفون گردد؛ هیچ مؤمنی او را زیارت نکند، مگر آنکه حق تعالی بهشت را از برای او واجب گرداند و بدنش را بر آتش جهنم حرام گرداند (۱).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: پاره‌ای از بدن من در خراسان مدفون خواهد شد؛ هر غمناکی که او را زیارت کند، البته حق تعالی غمش را زایل گرداند و هر گناهکاری که او را زیارت کند، البته خدا گناهانش را بیامزد (۲).

و به سند معتبر منقول است که حضرت امیرالمؤمنین - صلوات الله علیه - فرمود که: زود باشد که مردی از فرزندان من به زهر کشته شود در زمین خراسان به ظلم و عدوان - که نام او نام من باشد و نام پدرش نام موسی بن عمران -، هر که او را در غریبی او زیارت کند، خدا گناهان گذشته و آینده‌اش را بیامزد، هر چند مثل عدد ستاره‌ها و قطره‌های بارانها و برگ درختان بوده باشد (۳).

۱- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۵۸ ح ۴، امالی صدوق: ۶۰ م ۱۵ ح ۶، من لایحضره الفقیه:

۲/۵۸۵ ح ۳۱۹۶، بحار الانوار: ۲/۳۱/۱۰۲ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۹۵ ش ۱۳۴۰.

۲- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۱ ح ۱۴، امالی صدوق: ۱۰۴ م ۲۵ ح ۲، من لایحضره الفقیه:

۲/۵۸۳ ح ۳۱۸۹، بحار الانوار: ۲/۳۳/۱۰۲ ح ۱۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۹۵ ش ۱۳۴۱.

۳- من لایحضره الفقیه: ۲/۵۸۴ ح ۳۱۹۰، امالی صدوق: ۱۰۴ م ۲۵ ح ۵، عیون اخبار الرضا علیه

السلام: ۲۶۲/۲ ح ۱۷، بحارالانوار: ۳۴/۱۰۲ ح ۱۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۶/۴
ش ۱۳۴۲.

ص: ۵۰۴

و به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود که: بیرون آید مردی از فرزندان
پسرم موسی، که نام او موافق اسم امیرالمؤمنین علیه السلام باشد، پس مدفون شود در زمین طوس
که در خراسان است و کشته شود در آنجا به زهر، پس مدفون شود در آنجا غریب. هر که او را
زیارت کند و عارف به حق او باشد و او را امام واجب الاطاعة داند، عطا کند خدا به او ثواب کسی
را که زر در راه خدا خرج کرده باشد و جهاد کرده باشد پیش از فتح مکه (۱).

و در حدیث معتبر دیگر منقول است از عبدالله بن الفضل که گفت: در خدمت حضرت صادق علیه
السلام بودم، پس داخل شد بر آن حضرت شخصی از اهل طوس و گفت:

یا ابن رسول الله، چه ثواب دارد کسی که زیارت کند قبر ابی عبدالله الحسین علیه السلام را؟

فرمود که: ای طوسی، هر که زیارت کند قبر آن حضرت را و داند که او امام است از جانب خدا و
اطاعتش بر بندگان واجب است، حق تعالی گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد و قبول کند
شفاعت او را در هفتاد گناهکار و نزد قبر او هر حاجتی که بطلبد البته برآورده شود.

پس حضرت امام موسی علیه السلام داخل شد، او را بران خود نشانید و میان دو دیده‌اش را
می‌بوسید؛ پس ملتفت شد به جانب آن مرد و فرمود که: ای طوسی، این طفل امام و خلیفه و حجّت
خدا است بعد از من و به درستی که از صلب او مردی بیرون خواهد آمد که پسندیده خدا باشد در
آسمان و پسندیده بندگان باشد در زمین و او کشته خواهد شد در زمین شما به زهر از روی ظلم و
تعدی و مدفون خواهد شد در آن زمین غربت. هر که او را زیارت کند در غریبی او و داند که او
امام است بعد از پدرش و اطاعت او واجب است از جانب حق تعالی، چنان باشد که رسول خدا

صلی الله علیه و آله را زیارت کرده باشد (۲).

۱- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۵۸ ح ۳، من لا یحضره الفقیه: ۲/۵۸۳ ح ۳۱۸۵، امالی صدوق: ۱۰۳ م ۲۵ ح ۱، بحار الانوار: ۲/۱۰۳ ح ۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۹۶ ش ۱۳۴۳.

۲- امالی صدوق: ۴۷۰ م ۸۶ ح ۱۱، تهذیب الاحکام: ۶/۱۰۸ ح ۱۹۱، بحار الانوار: ۲/۴۲ ح ۴۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۹۸ ش ۱۳۴۶.

ص: ۵۰۵

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: در طوفان نوح چهار بقعه زمین به خدا شکایت کردند: بیت المعمور و نجف و کربلا و شهر طوس (۱).

و به سند معتبر منقول است که حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام فرمود که: هر که زیارت کند قبر فرزند من علی را، او را نزد خدا ثواب هفتاد حجّ مقبول بوده باشد.

راوی استبعاد کرد و گفت: هفتاد حجّ مقبول؟!!

حضرت فرمود که بلی، هفتاد هزار حجّ.

گفت: هفتاد هزار حجّ؟!!

فرمود که: چه بسیار حجّی باشد که مقبول نشود؛ هر که آن حضرت را زیارت کند، یا یک شب نزد آن حضرت بماند، چنان باشد که خدا را در عرش زیارت کرده باشد.

گفت: چنانچه خدا را در عرش زیارت کرده باشد؟!!

فرمود که: بلی، چون روز قیامت می شود بر عرش الهی چهار کس از پیشینیان و چهار کس از

پسینیان خواهند بود، اما پیشینیان: پس نوح و ابراهیم و موسی و عیسی علیهم السلام اند و اما پسینیان:

پس محمد و علی و حسن و حسین علیهم السلام اند؛ پس ریسمانی می کشند در پای عرش، پس می نشینند با ما زیارت کنندگان قبرهای ائمه علیهم السلام.
و به درستی که زیارت کنندگان قبر فرزندان علی، درجه ایشان از همه بلندتر و عطایشان از همه بیشتر خواهد بود (۲).

و به سند حسن منقول است که حضرت صادق علیه السلام فرمود که: فرزند زاده من شهید خواهد شد در زمین خراسان، در شهری که آن را طوس گویند؛ هر که او را در آنجا زیارت کند و حق او را شناسد، در روز قیامت دست او را بگیرم و داخل بهشت گردانم، هر چند از اهل کبائر باشد.
راوی گفت: فدای تو شوم، شناختن حق او کدام است؟

-
- ۱- تهذیب الاحکام: ۱۱۰/۶ ح ۱۹۶، فرحۃ الغری: ۷۱، بحارالانوار: ۲۳۱/۱۰۰ ح ۲۲ و ج ۱۰۶/۱۰۱ ح ۲ و ج ۳۹/۱۰۲ ح ۳۸، موسوعۃ زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۱/۴ ش ۱۳۳۳.
 - ۲- عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۶۳/۲ ب ۶۶ ح ۲۰، امالی صدوق: ۱۰۵ م ۲۵ ح ۶، بحارالانوار: ۳۵/۱۰۲ ح ۱۶، موسوعۃ زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۰/۴ ش ۱۳۵۰.

ص: ۵۰۶

فرمود که: آن است که بداند که او امامی است که اطاعت او بر خلق واجب است؛ و غریب و شهید است، هر که زیارت کند او را و عارف به حق او باشد، عطا فرماید حق تعالی به او ثواب هفتاد شهید - و در روایت دیگر: هفتاد هزار شهید (۱) - از آنها که در پیش روی رسول خدا صلی الله علیه و آله با حقیقت ایمان شهید شده باشند (۲).

و در حدیث دیگر منقول است که اشاره فرمود به حضرت امام موسی علیه السلام و فرمود که: فرزندی از این در طوس شهید خواهد شد که زیارت نکند او را از شیعیان ما مگر قلیل بسیار

نادری (۳).

و در حدیث معتبر منقول است که حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام فرمود که: فرزند من علی به زهر کشته خواهد شد به ظلم و ستم و مدفون خواهد شد در پهلوی هارون؛ هر که او را زیارت کند، چنان است که رسول خدا صلی الله علیه و آله را زیارت کرده باشد (۴).

و به سند معتبر دیگر منقول است که: روزی حضرت امام موسی علیه السلام نشست بود و فرزندانش نزد او حاضر بودند، پس حضرت امام رضا علیه السلام از پیش آن حضرت گذشت - و او در ابتدای سن جوانی بود - ، حضرت امام موسی علیه السلام فرمود که: این فرزند فوت خواهد شد در زمین غربت؛ پس هر که او را زیارت کند و منقاد باشد امر او را و شناسد حق او را، نزد خدا مثل شهیدان بدر باشد (۵).

و به سند حسن منقول است که حضرت امام موسی علیه السلام روزی اشاره نمود به حضرت امام رضا علیه السلام و فرمود که: هر که این فرزندم را زیارت کند، از برای او است بهشت (۶).
و به سند موثق منقول است که حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که: در خراسان

۱- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۲ ح ۱۸.

۲- من لا یحضره الفقیه: ۲/۵۸۴ ح ۳۱۹۲، امالی صدوق: ۱۰۵ م ۲۵ ح ۸، بحار الانوار: ۱۰۲/۳۵ ح ۱۷ و ۱۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۹۷ ش ۱۳۴۴.

۳- عیون اخبار الرضا: ۲/۲۶۲ ذیل ح ۱۸، بحار الانوار: ۱۰۲/۳۵ ح ۱۹، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۹۸ ش ۱۳۴۵.

۴- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۴ ح ۲۳، بحار الانوار: ۱۰۲/۳۸ ح ۳۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۹۹ ش ۱۳۴۷.

۵- کامل الزیارات: ۳۰۴ ب ۱۰۱ ح ۵، بحار الانوار: ۱۰۲/۴۱ ح ۴۳، موسوعه زیارات المعصومین

عليهم السلام: ۹۹/۴ ش ۱۳۴۸.

۶- کامل الزیارات: ۳۰۶ ب ۱۰۱ ح ۱۰، بحارالانوار: ۴۱/۱۰۲ ح ۴۵، موسوعه زیارات المعصومین
عليهم السلام: ۹۹/۴ ش ۱۳۴۹.

ص: ۵۰۷

بقعه‌ای هست که بر آن زمانی خواهد آمد که محل آمدن و رفتن ملائکه خواهد بود، پس پیوسته
فوجی از ملائکه از آسمان فرود خواهند آمد و فوجی بالا خواهند رفت، تا در صور بدمند.

پرسیدند که: یا ابن رسول الله، کدام بقعه است آن؟

فرمود که: آن در زمین طوس است و آن والله باغی است از باغهای بهشت؛ هر که مرا زیارت کند
در آن بقعه، چنان باشد که رسول خدا صلی الله علیه و آله را زیارت کرده باشد.

و بنویسد حق تعالی از برای او به سبب آن زیارت، ثواب هزار حج پسندیده و هزار عمره مقبول. و
من و پدرانم شفیعان او باشیم در روز قیامت (۱).

و به سند معتبر از حضرت امام رضا علیه السلام منقول است که فرمود که: والله که هیچ‌یک از ما
نیست مگر کشته و شهید می‌شود.

پرسیدند که: کی شما را خواهد کشت یا ابن رسول الله؟

فرمود که: بدترین خلق خدا در زمان من مرا به زهر خواهد کشت و مرا دفن خواهند کرد دور از
یار و دیار در بلاد غربت؛ پس هر که مرا در آن غربت زیارت کند، بنویسد حق تعالی از برای او
ثواب صد هزار شهید و صد هزار صدیق و صد هزار حج و عمره کننده و صد هزار جهاد کننده؛ و
محشور شود در قیامت در زمره ما و در درجات عالی بهشت رفیق ما باشد (۲).

و به سند موثق دیگر منقول است که شخصی از اهل خراسان به خدمت حضرت امام رضا علیه
السلام عرض کرد که: یا ابن رسول الله، دیشب رسول خدا صلی الله علیه و آله را در خواب دیدم
که می‌فرمود به من که: چگونه خواهد بود حال شما هر گاه دفن شود در زمین شما پاره‌ای از تن

من و به شما سپارند امانت مرا و پنهان شود در خاک شما ستاره من.
حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که: منم آن که مدفون شوم در زمین شما و من پاره

۱- من لا يحضره الفقيه: ۵۸۵/۲ ح ۳۱۹۵، امالی صدوق: ۶۱ م ۱۵ ح ۷، عيون أخبار الرضا عليه السلام: ۲۵۹/۲ ح ۵، بحارالانوار: ۳۱/۱۰۲ ح ۲، موسوعه زيارت المعصومين عليهم السلام: ۱۰۴/۴ ح ۱۳۵۶.

۲- امالی صدوق: ۶۱ م ۱۵ ح ۸، من لا يحضره الفقيه: ۵۸۵/۲ ح ۳۱۹۴، عيون أخبار الرضا عليه السلام: ۲۶۰/۲ ح ۹، بحارالانوار: ۳۲/۱۰۲ ح ۲، موسوعه زيارت المعصومين عليهم السلام: ۱۰۸/۴ ح ۱۳۶۴.

ص: ۵۰۸

تن پیغمبر شمایم و منم آن امانت و آن ستاره. هر که مرا زیارت کند و او داند و شناسد آنچه را خدا واجب کرده است از حق من و فرمان برداری من، پس من و پدرانم شفیعیان او باشیم در روز قیامت. و هر که ما شفیعیان او باشیم در روز قیامت، نجات یابد هر چند بر او بوده باشد مثل گناه جنیان و آدمیان.

و به تحقیق که خبر داد مرا پدرم، از جدّم از پدرش، که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود که: هر که ببیند مرا در خوابش پس مرا دیده است؛ زیرا که شیطان متمثل نمی شود به صورت من و نه به صورت یکی از اوصیای من و نه به صورت یکی از شیعیان ایشان و به درستی که خواب راست یک جزء است از هفتاد جزء از پیغمبری (۱).

و به چندین سند صحیح از ابن ابی نصر منقول است که گفت: خواندم نامه حضرت امام رضا - صلوات الله علیه - را که نوشته بود که: برسانید به شیعیان من که زیارت من نزد خدا برابر است با

هزار حج.

پس من این حدیث را به حضرت امام محمد تقی علیه السلام عرض کردم. فرمود که: بلی، واللّٰه هزار هزار حج هست از برای کسی که آن حضرت را زیارت کند و حق او را شناسد (۲).
و در حدیث صحیح دیگر فرمود که: هر که از دوستان من که عارف به حق من باشد مرا زیارت کند، البته او را شفاعت کنم در روز قیامت (۳).

و به دو سند معتبر دیگر منقول است که حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که:
هر که مرا زیارت کند با این دوری قبر من، بیایم به نزد او در سه موطن روز قیامت، تا او را خلاصی بخشم از احوال آنها: در وقتی که نامه‌های نیکو کاران به دست راست ایشان و نامه‌های بد کاران به دست چپ ایشان پرواز کند و نزد

-
- ۱- من لا یحضره الفقیه: ۵۸۴/۲ ح ۳۱۹۳، عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۶۰/۲ ح ۱۱، امالی صدوق: ۶۱ م ۱۵ ح ۱۰، بحار الانوار: ۳۲/۱۰۲ ح ۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۳/۴ ش ۱۳۵۴.
 - ۲- من لا یحضره الفقیه: ۵۸۵/۲ ح ۳۱۸۴، عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۶۰/۲ ح ۱۰، ثواب الاعمال: ۱۲۳ ح ۳، امالی صدوق: ۶۱ م ۱۵ ح ۹ و ص ۱۰۴ م ۲۵ ح ۳، تهذیب الاحکام: ۸۵/۶ ح ۱۶۸، بحار الانوار: ۳۳/۱۰۲ ح ۴ - ۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۵/۴ ش ۱۳۵۷.
 - ۳- من لا یحضره الفقیه: ۵۸۳/۲ ح ۳۱۸۶، امالی صدوق: ۱۰۴ م ۲۵ ح ۴، عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۶۲/۲ ح ۱۶، بحار الانوار: ۳۳/۱۰۲ ح ۷ و ۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۱/۴ ش ۱۳۵۲.

ص: ۵۰۹

صراط و نزد ترازوی اعمال (۱).

و در حدیث موثق دیگر فرمود که: من کشته و زهر داده و مدفون خواهم شد در زمین غربت. این را می‌دانم به خبری که پدرم به من داده، از پدرانش، از رسول خدا صلی الله علیه و آله. پس کسی که در غربت من مرا زیارت کند، من و پدرانم شفیعان او باشیم در روز قیامت؛ و هر که ما شفیعان او باشیم، نجات یابد هر چند بر او مثل گناه جن و انس بوده باشد (۲).

و به سند معتبر دیگر مروی است که آن حضرت فرمود که: بار نباید بست به سوی قبری از قبرها، مگر قبرهای ما اهل بیت. و به درستی که من کشته خواهم شد به زهر ظلم و ستم و مدفون خواهم شد در زمین غربت؛ پس هر که بار بندد به سوی زیارت من، دعایش مستجاب و گناهانش آمرزیده شود (۳).

و به سند معتبر دیگر منقول است که حضرت امام رضا علیه السلام داخل قبه‌ای شد که در آنجا قبر هارون الرشید بود، پس به یک جانب آن قبر خطی کشید و فرمود که: این تربت من است و در اینجا مدفون خواهم شد و در این زودی حق تعالی این زمین را محل آمدن و رفتن شیعیان و دوستان من گرداند. واللّه که زیارت کننده‌ای از ایشان مرا زیارت نکند و سلام کننده‌ای از ایشان بر من سلام نکند، مگر واجب شود از برای او آمرزش خدا و رحمت خدا به شفاعت ما اهل بیت (۴).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود که: زود باشد که کشته شوم به زهر با ظلم و ستم و مدفون شوم در پهلوی هارون و بگرداند خدای تعالی تربت مرا محل تردد شیعیان و دوستان من. پس هر که مرا در این غربت زیارت کند، واجب شود برای او که من او را

۱- کامل الزیارات: ۳۰۴ ب ۱۰۱ ح ۴، عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۵۸/۲ ب ۶۶ ح ۲، من لا یحضره الفقیه: ۵۸۴/۲ ح ۳۱۹۱، امالی صدوق: ۱۰۶ م ۲۵ ح ۹، خصال: ۱۶۷ ح ۲۲۰، تهذیب

الاحکام: ۸۵/۶ ح ۱۶۹، بحارالانوار: ۳۴/۱۰۲ ح ۱۳ - ۱۴ و ص ۴۰ ح ۴۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۲/۴ ش ۱۳۵۳.

۲- عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۶۶/۲ ح ۳۳، امالی صدوق: ۴۸۹ م ۸۹ ح ۸، بحارالانوار: ۳۴/۱۰۲ ح ۱۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۳/۴ ش ۱۳۵۵.

۳- خصال: ۱۴۳ ح ۱۶۷، عیون أخبار الرضا علیه السلام: ۲۵۸/۲ ح ۱، بحارالانوار: ۳۶/۱۰۲ ح ۲۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۶/۴ ش ۱۳۵۹.

۴- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۱۳۵/۲ ب ۳۹ ضمن ح ۱، بحارالانوار: ۳۶/۱۰۲ ح ۲۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۱/۴ ش ۱۳۵۱.

ص: ۵۱۰

زیارت کنم در روز قیامت. و سوگند می خورم به خدایی که محمد صلی الله علیه و آله را گرامی داشته است به پیغمبری و برگزیده است او را بر جمیع خلایق، که هر که از شما شیعیان نزد قبر من دو رکعت نماز بکند، البته مستحق شود آمرزش گناهان را از خداوند عالمیان در روز قیامت. و به حق آن خداوندی که ما را گرامی داشته است بعد از محمد صلی الله علیه و آله به امامت و مخصوص گردانیده است ما را به وصیت آن حضرت، سوگند می خورم که زیارت کنندگان قبر من گرامی تر از هر گروه اند بر خدا در روز قیامت. و هر مؤمنی که مرا زیارت کند پس به روی او قطره‌ای از باران برسد، البته حق تعالی جسد او را بر آتش جهنم حرام گرداند (۱).

و به سند صحیح دیگر منقول است که آن حضرت فرمود که: من کشته خواهم شد به زهر ستم؛ پس هر که مرا زیارت کند با شناختن حق من، خدا گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد (۲).

و در حدیث معتبر دیگر فرمود: که روزها و شبها آخر نخواهند شد، تا بگردد طوس محلّ تردد شیعیان و زیارت کنندگان من؛ پس هر که مرا با غریبی من در طوس زیارت کند، با من باشد در درجه من در روز قیامت و گناهانش آمرزیده شود (۳).

و به سندهای صحیح بسیار از امام محمد تقی علیه السلام منقول است که: هر که پدرم را در طوس زیارت کند، خدا گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد؛ پس چون روز قیامت شود، منبری از برای او در برابر منبر رسول خدا صلی الله علیه و آله نصب کنند، که بر آن منبر باشد تا حق تعالی از حساب بندگان خود فارغ شود (۴).

-
- ۱- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۲۹ ح ۱، بحارالانوار: ۳۶/۱۰۲ ح ۲۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۶/۴ ش ۱۳۶۰.
 - ۲- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۵ ح ۲۷، بحارالانوار: ۳۸/۱۰۲ ح ۳۳، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۷/۴ ش ۱۳۶۱.
 - ۳- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۷ ح ۳۴، بحارالانوار: ۳۹/۱۰۲ ح ۳۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۷/۴ ش ۱۳۶۲.
 - ۴- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۳ ح ۱۹، امالی صدوق: ۱۰۵ م ۲۵ ح ۷، بحارالانوار: ۳۴/۱۰۲ ح ۱۲، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۰/۴ ش ۱۳۷۰.

ص: ۵۱۱

و به سند معتبر از امام زاده عبد العظیم - رضی الله عنه - منقول است که حضرت امام محمد تقی علیه السلام فرمود که: زیارت نکند پدرم را احدی پس به او برسد آزاری از باران یا سرما یا گرما، مگر حرام گرداند خدا بدن او را بر آتش جهنم (۱).

و به سند حسن از عبد العظیم رحمه الله منقول است که آن حضرت فرمود که: حتم و لازم شده است بر خدا برای کسی که پدرم را زیارت کند در طوس با معرفت به حق او، که البته بهشت را به او عطا فرماید (۲).

و باز به سند حسن منقول است که عبد العظیم - قدس الله روحه - به آن حضرت عرض کرد که: متحیر شده‌ام میان زیارت قبر امام حسین علیه السلام و میان زیارت قبر پدرت در طوس، پس چه می‌فرمایی؟

فرمود که: در جای خود باش. پس داخل خانه شد و بیرون آمد و آب دیده‌های مبارکش بر رویش جاری بود، پس فرمود که: زیارت کنندگان قبر امام حسین بسیار اند و زیارت کنندگان قبر پدرم کم اند (۳).

و به سند صحیح از آن حضرت منقول است که در میان دو کوه طوس، قبضه‌ای از خاک هست که از بهشت برداشته‌اند؛ هر که داخل آن شود ایمن باشد در روز قیامت از آتش جهنم (۴).
و به سند صحیح دیگر منقول است که ابن ابی نجران از آن حضرت پرسید که: چه ثواب است برای کسی که پدرت را زیارت کند؟ فرمود که: ثواب او بهشت است والله (۵).
و در حدیث صحیح دیگر این سؤال کردند و دو مرتبه فرمود که: از برای او

۱- امالی صدوق: ۵۲۱ م ۹۴ ح ۱، بحار الانوار: ۳۶/۱۰۲ ح ۲۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۰/۴ ش ۱۳۷۱.

۲- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲۵۹/۲ ح ۷، من لا یحضره الفقیه: ۵۸۳/۲ ح ۳۱۸۸، بحار الانوار: ۳۷/۱۰۲ ح ۲۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۹/۴ ش ۱۳۶۶.

۳- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲۵۹/۲ ح ۸، بحار الانوار: ۳۷/۱۰۲ ح ۲۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۰/۴ ش ۱۳۷۲.

۴- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲۵۹/۲ ح ۶، من لا یحضره الفقیه: ۵۸۳/۲ ح ۳۱۸۷، تهذیب

الاحکام: ۱۰۹/۶ ح ۱۹۲، بحار الانوار: ۳۷/۱۰۲ ح ۲۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۹۳/۴ ش ۱۳۳۸.

۵- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۱ ح ۱۲، بحار الانوار: ۳۷/۱۰۲ ح ۲۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۹/۴ ش ۱۳۶۷.

ص: ۵۱۲

بهشت است واللّه (۱).

و به سند معتبر منقول است که محمد بن سلیمان از امام محمد تقی علیه السلام پرسید که: شخصی حجّ واجب خود را کرد بعنوان حج تمتّع، پس به مدینه رفت و زیارت حضرت رسول صلی الله علیه و آله کرد، پس رفت به نجف و زیارت پدرت امیرالمؤمنین علیه السلام کرد - و حق او را می شناخت و می دانست که او حجّت خدا است بر خلق او و او درگاه خدا است که از آن در به خدا باید رسید - پس سلام کرد بر آن حضرت، پس رفت به کربلا و حضرت امام حسین علیه السلام را زیارت کرد، پس رفت به بغداد و حضرت امام موسی علیه السلام را زیارت کرد، پس به شهر خود برگشت و در این وقت خدا آنقدر مال به او روزی کرده است که به حج می تواند رفت، کدام بهتر است از برای این مردی که حج واجب خود را کرده است: که برگردد و باز حجّ بکند، یا برود به خراسان و پدرت حضرت امام رضا علیه السلام را زیارت کند؟ فرمود که: بلکه برود و بر پدرم سلام کند افضل است و باید که در ماه رجب باشد؛ و در این زمان مکنید، که بر ما و شما از خلیفه خوف تشنیع هست (۲).

و به سند حسن منقول است که علی بن مهزیار به خدمت آن حضرت عرض کرد که: فدای تو شوم، زیارت امام رضا علیه السلام افضل است یا زیارت امام حسین علیه السلام؟ فرمود که: زیارت پدرم افضل است، زیرا که امام حسین را همه کس زیارت می کند و پدرم را زیارت نمی کند مگر خواصّ از شیعه (۳).

مؤلف گوید که: گویا مراد این باشد که چون فضیلت زیارت حضرت امام حسین علیه السلام

مشهور گردیده است، اکثر شیعه رغبت به زیارت آن حضرت می کنند؛

- ۱- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۱ ح ۱۳، بحار الانوار: ۳۷/۱۰۲ ح ۲۸، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۱۰۹ ش ۱۳۶۸.
- ۲- کافی: ۴/۵۸۴ ح ۲، کامل زیارات: ۳۰۵ ب ۱۰۱ ح ۷، تهذیب الاحکام: ۶/۸۴ ح ۱۶۶، بحار الانوار: ۳۷/۱۰۲ ح ۲۹ و ۳۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۱۱۱ ش ۱۳۷۴.
- ۳- کافی: ۴/۵۸۴ ح ۱، کامل زیارات: ۳۰۶ ب ۱۰۱ ح ۱۱، عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۵ ح ۲۶، من لا یحضره الفقیه: ۲/۵۸۲ ح ۳۱۸۳، تهذیب الاحکام: ۶/۸۴ ح ۱۶۵، بحار الانوار: ۱۰۲/۳۸ ح ۳۴، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۱۱۱ ش ۱۳۷۳.

ص: ۵۱۳

و فضیلت زیارت حضرت امام رضا علیه السلام را کمتر شنیده‌اند و کمتر رغبت می کنند؛ پس این حکم مخصوص آن زمان خواهد بود.

و بنابراین در هر عصری هر امام را که زیارت کمتر کنند، زیارت او افضل خواهد بود.

و ممکن است که مراد این باشد که حضرت امام حسین علیه السلام را شیعه و سنی زیارت می کنند و آن حضرت را به غیر شیعه زیارت نمی کنند.

یا آنکه هر که زیارت آن حضرت می کند با اعتقاد به امامت آن حضرت، مخصوصان شیعه‌اند - یعنی اثناعشری - زیرا که هر که اعتقاد به امامت آن حضرت دارد، به همه ائمه اعتقاد دارد؛ به خلاف حضرت امام حسین علیه السلام که همه فرق شیعه اعتقاد به امامت او دارند.

و به سندهای صحیح و غیر صحیح بسیار از آن حضرت منقول است که: هر که قبر پدرم را زیارت کند بهشت از برای او است (۱).

و به سند معتبر از امام علی نقی - صلوات الله علیه - منقول است که فرمود که: اهل قم و اهل آبه آمرزیده‌اند، به سبب اینکه زیارت می‌کنند جدّم علی بن موسی الرضا علیه السلام را در طوس. به درستی که هر که به زیارت آن حضرت برود و در راهش قطره‌ای از باران به او برسد، خدا جسدش را بر آتش جهنم حرام گرداند (۲).

مؤلف گوید که: زیارت آن حضرت در اوقات شریفه و ازمنه مختصّه به آن حضرت، افضل است. خصوصاً در ماه مبارک رجب که در حدیث گذشت.

و روز ولادت آن حضرت، که موافق مشهور یازدهم ماه ذی القعدة است.

و روز وفات آن حضرت، که روز آخر ماه صفر است، یا هفدهم آن، یا بیست و چهارم ماه رمضان. و روزی که آن حضرت به خلافت الهی فایز گردیده است، که روز وفات حضرت امام موسی علیه السلام است و گذشت (۳).

و روزی که بیعت خلافت با آن حضرت کردند، که اول ماه رمضان است، یا ششم آن.

۱- کامل الزیارات: ۳۰۳ ح ۱ و ح ۲، تهذیب الاحکام: ۸۵/۶ ح ۱۷۰، بحار الانوار: ۴۰/۱۰۲ ح ۳۹ و ۴۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۰۸/۴ ش ۱۳۶۵.

۲- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲۶۴/۲ ح ۲۲، بحار الانوار: ۳۸/۱۰۲ ح ۳۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۲/۴ ش ۱۳۷۵.

۳- نگاه کن: ص ۴۹۷.

ص ۵۱۴

سیّد ابن طاووس - علیه الرّحمه - در کتاب اقبال ذکر کرده است که: روایتی وارد شده است که در روز ششم ماه رمضان دو رکعت نماز باید کرد، در هر رکعتی سوره حمد یک مرتبه و سوره توحید

بیست و پنج مرتبه، از برای شکر آنکه حقوق مولای ما حضرت امام رضا علیه السلام در آن روز ظاهر شده است (۱).

و ایضاً فرموده است که در بعضی از تصانیف اصحاب خود دیده‌ام که: مستحب است زیارت امام رضا علیه السلام در روز بیست و سوم ماه ذی القعدة - از نزدیک یا دور - به بعضی از زیارات منقوله یا غیر منقوله آن حضرت (۲).

و به سند معتبر ابن بابویه - علیه الرحمه - روایت کرده است که: چون حضرت امام رضا علیه السلام به ده سرخ رسید - در وقتی که به نزد مأمون می‌رفت - گفتند: یا ابن رسول الله ظهر شده است نماز نمی‌کنید؟

پس فرود آمد و آب طلبید. گفتند که: آب همراه نداریم.

پس به دست مبارک خود زمین را کاوید، آنقدر آب جوشید که آن حضرت و هر که با آن حضرت بود وضو ساختند؛ و اثرش تا امروز باقی است. و چون داخل سناباد شد، پشت مبارک را گذاشت به کوهی که دیگرها از آن می‌تراشند و فرمود که: خداوندا نفع ببخش به این کوه و برکت ده در هر چه در ظرفی گذارند که از این کوه تراشند. و فرمود که برای آن حضرت دیگرها از آن سنگ تراشیدند. و فرمود که طعام آن حضرت را نپزند مگر در آن دیگرها. پس از آن روز مردم دیگرها و ظرفها از آن تراشیدند و برکت یافتند (۳).

مؤلف گوید که: در کتب معجزات، کرامات و معجزات بسیار برای روضه مقدسه رضویّه - صلوات الله علی مشرفها - ذکر کرده‌اند، که ایرادش در این مقام مناسب نیست؛ با آنکه در هر زمانی آنقدر ظاهر می‌شود که احتیاج به نقل وقایع گذشته نیست؛ و إن شاء الله در کتاب حیاة القلوب بیان خواهد شد.

۱- اقبال الاعمال: ۲۶۳/۱، بحارالانوار: ۴۳/۱۰۲ ح ۴۹.

۲- اقبال الاعمال: ۲۳/۲ (پاورقی) - ص ۳۱۰ طبع حجری - ، بحارالانوار: ۴۳/۱۰۲ ح ۵۰، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۵/۴ ش ۱۳۷۹.

۳- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۱۳۵/۲ ح ۱.

ص: ۵۱۵

در بیان کیفیت زیارت آن حضرت است

اشاره

به سند معتبر از ابو الصلت هروی منقول است که گفت: در خدمت حضرت امام رضا علیه السلام بودم که جمعی از اهل قم به خدمت آن حضرت آمدند و سلام کردند، پس ایشان را جواب سلام فرمود و نزدیک خود طلبید و گفت: مرحبا و خوش آمده‌اید و شما شیعیان مایید به حقیقت و راستی و خواهد آمد بر شما زمانی که در آن زمان به زیارت تربت من بیایید در طوس؛ هر که مرا زیارت کند و با غسل باشد، از گناهان بیرون آید مانند روزی که از مادر متولد شده بوده است (۱). و به سند معتبر از حضرت امام علی نقی - صلوات الله علیه - منقول است که:

هر که را به سوی خدا حاجتی باشد، پس زیارت کند قبر جدّم امام رضا علیه السلام را در شهر طوس و حال آنکه غسل کرده باشد و نزد سر آن حضرت دو رکعت نماز بکند و در قنوت نماز حاجت خود را بطلبد؛ پس به درستی که مستجاب می‌شود مگر آنکه از برای گناهی یا قطع رحمی سؤال کند. به درستی که موضع قبر آن حضرت بقعه‌ای است از بقعه‌های بهشت؛ و هیچ مؤمنی او را زیارت نمی‌کند، مگر حق تعالی او را از آتش جهنم آزاد می‌کند و داخل بهشت می‌گرداند (۲).

۱- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۴ ح ۲۱، بحار الانوار: ۴۹/۱۰۲ ح ۶، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۱۰۷ ش ۱۳۶۳.

۲- عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲/۲۶۴ ح ۳۲، امالی صدوق: ۴۷۱ م ۸۶ ح ۱۲، بحار الانوار: ۴۹/۱۰۲ ح ۴ و ۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۴/۱۱۳ ش ۱۳۷۶.

ص: ۵۱۶

و در حدیث معتبر دیگر از ائمه علیهم السلام منقول است که: چون نزد قبر امام رضا علیه السلام بروی بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرُّضَا الْمُرْتَضَى، الْإِمَامِ التَّقِيِّ النَّقِيِّ، وَحُجَّتِكَ عَلَى مَنْ فَوْقَ الْأَرْضِ وَ مَنْ تَحْتَ الثَّرَى، الصَّدِّيقِ الشَّهِيدِ، صَلَاةً كَثِيرَةً تَامَّةً زَاكِيَةً مُتَوَاصِلَةً مُتَوَاتِرَةً مُتَرَادِفَةً، كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَائِكَ^(۱).

و زیارت مشهور آن حضرت، زیارتی است که در کتب معتبره مذکور است و به محمد بن الحسن بن الولید - رضی الله عنه - منسوب گردانیده‌اند. و از مزار ابن قولویه رحمه الله معلوم می‌شود که از ائمه علیهم السلام مروی بوده باشد.

گفته‌اند که:

چون اراده نمایی که زیارت کنی حضرت امام رضا - صلوات الله علیه - را در طوس، پس غسل کن پیش از آنکه از خانه بیرون روی و بگو در وقتی که غسل می‌کنی:

اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي، وَ طَهِّرْ لِي قَلْبِي، وَ أَشْرَحْ لِي صَدْرِي، وَ أَجِرْ عَلَيَّ لِسَانِي مِدْحَتِكَ وَ الشَّنَاءَ عَلَيَّكَ، فَإِنَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لِي طَهُورًا وَ شِفَاءً.

و می‌گویی در وقت بیرون رفتن:

بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ وَ إِلَى اللَّهِ وَ إِلَى ابْنِ رَسُولِ اللَّهِ، حَسْبِيَ اللَّهُ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ. اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَ إِلَيْكَ قَصَدْتُ، وَ مَا عِنْدَكَ أَرَدْتُ.

پس چون بیرون روی، بر در خانه خود بایست و بگو:

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ وَجَّهْتُ وَجْهِي، وَعَلَيْكَ خَلَّفْتُ أَهْلِي وَمَالِي وَمَا خَوَّلْتَنِي، وَبِكَ وَثِقْتُ فَلَا تُخَيِّبْنِي، يَا مَنْ لَا يُخَيِّبُ مَنْ أَرَادَهُ وَلَا يُضَيِّعُ مَنْ حَفِظَهُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَحْفَظْنِي بِحِفْظِكَ، فَإِنَّهُ لَا يُضَيِّعُ مَنْ حَفِظْتَ.

۱- کامل زیارات: ۳۰۸ ب ۱۰۲ ح ۱، بحار الانوار: ۵۰/۱۰۲ ح ۷، موسوعه زیارات المعصومین عليهم السلام: ۱۲۳/۴ ش ۱۳۹۰.

ص: ۵۱۷

پس چون به سلامت برسی به نزدیک قبر آن حضرت، غسل بکن؛ و در وقت غسل کردن بگو:

اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي، وَطَهِّرْ قَلْبِي، وَأَشْرَحْ لِي صَدْرِي، وَأَجْرِ عَلَي لِسَانِي مِدْحَتَكَ وَمَحَبَّتَكَ وَالثَّنَاءَ عَلَيْكَ، فَإِنَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ، وَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّ قُوَّةَ (۱) دِينِي التَّسْلِيمُ لِأَمْرِكَ وَالِاتِّبَاعُ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ وَالشَّهَادَةُ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لِي شِفَاءً وَنُورًا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

پس بیوش پاکترین جامه‌های خود را و پای برهنه روانه شو با سکینه و وقار که به تائی بروی و دلت

به یاد خدا باشد و الله اکبر و لا اله الا الله و سبحان الله و الحمد لله بگو و گامهای خود را کوتاه

بردار؛ و چون داخل روضه مقدسه شوی بگو:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ.

پس برو به نزدیک ضریح و قبله را در پشت خود بگیر و روبروی آن حضرت بایست و بگو:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَنَّ سَيِّدُ الْأَوْلِيَيْنَ وَ

الْآخِرِينَ، وَ أَنَّهُ سَيِّدُ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ، وَ سَيِّدِ خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ، صَلَاةً لَا يَقْوَى عَلَى إِحْصَائِهَا غَيْرُكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، عَبْدِكَ وَ أَخِي رَسُولِكَ، الَّذِي انْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ، وَ جَعَلْتَهُ هَادِيًا لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَ الدَّلِيلَ عَلَى مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسَالَتِكَ، وَ دِيَانَ الدِّينِ بَعْدَكَ، وَ فَضْلَ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَ الْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ

١- « قوام » خ ل.

ص: ٥١٨

كُلِّهِ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ بِنْتِ نَبِيِّكَ، وَ زَوْجِهِ وَ لَيْكِ، وَ أُمَّ السَّبْطَيْنِ - الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ - ، الطُّهْرَةَ الطَّاهِرَةَ الْمُطَهَّرَةَ، النَّقِيَّةَ النَّقِيَّةَ، الرَّضِيَّةَ الرَّكِيَّةَ، سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَ أَهْلِ الْجَنَّةِ (١) أَجْمَعِينَ، صَلَاةً لَا يَقْوَى عَلَى إِحْصَائِهَا غَيْرُكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ، سِبْطِي نَبِيِّكَ، وَ سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، الْقَائِمِينَ فِي خَلْقِكَ وَ الدَّلِيلِينَ عَلَى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَتِكَ، وَ دِيَانِي الدِّينِ بَعْدَكَ، وَ فَضْلِي (٢) قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَبْدِكَ الْقَائِمِ فِي خَلْقِكَ وَ الدَّلِيلِ عَلَى مَنْ بَعَثْتَ بِرِسَالَتِكَ (٣)، وَ دِيَانَ الدِّينِ بَعْدَكَ، وَ فَضْلَ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ، سَيِّدِ الْعَابِدِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَبْدِكَ وَ خَلِيفَتِكَ فِي أَرْضِكَ، بَاقِرِ عِلْمِ النَّبِيِّينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ، عَبْدِكَ وَ وَلِيِّ دِينِكَ، وَ حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ، الصَّادِقِ الْبَارِّ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، عَبْدِكَ الصَّالِحِ، وَ لِسَانِكَ فِي خَلْقِكَ، النَّاطِقِ بِحُكْمِكَ (٤) وَ
الْحُجَّةِ عَلَى بَرِيَّتِكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرُّضَا المُرْتَضَى، عَبْدِكَ وَ وَلِيِّ دِينِكَ، الْقَائِمِ بِعَدْلِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى
دِينِكَ وَ دِينَ آبَائِهِ الصَّادِقِينَ، صَلَاةً لَا يَقْوَى عَلَى إِحْصَائِهَا غَيْرُكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَبْدِكَ وَ وَلِيِّكَ، الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى سَبِيلِكَ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ وَلِيِّ دِينِكَ.

١- « سَيِّدَةُ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ » خ ل.

٢- « وَفَصَلِّ » خ ل.

٣- « بِرِسَالَتِكَ » خ ل.

٤- « بَعْلَمَكَ » خ ل.

ص: ٥١٩

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، الْعَامِلِ بِأَمْرِكَ، الْقَائِمِ فِي خَلْقِكَ، وَ حُجَّتِكَ الْمُؤَدِّي عَنْ نَبِيِّكَ،
وَ شَاهِدِكَ عَلَى خَلْقِكَ، الْمَخْصُوصِ بِكَرَامَتِكَ، الدَّاعِي إِلَى طَاعَتِكَ وَ طَاعَةِ رَسُولِكَ، صَلَّوَاتِكَ
عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حُجَّتِكَ، وَ وَلِيِّكَ الْقَائِمِ فِي خَلْقِكَ، صَلَاةً تَامَّةً نَامِيَةً بَاقِيَةً تُعَجِّلُ بِهَا فَرَجَهُ، وَ تَنْصُرُهُ
بِهَا، وَ تَجْعَلُنَا مَعَهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِحُبِّهِمْ، وَ أُوَالِي وَلِيِّهِمْ، وَ أَعَادِي عَدُوَّهُمْ، فَارْزُقْنِي بِهِمْ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ،
وَ أَصْرِفْ عَنِّي بِهِمْ شَرَّ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ أَهْوَالَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

پس می نشینی نزد سر آن حضرت و می گویی:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمُودَ الدِّينِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ آدَمَ صَفِيِّ (١) اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ نُوحٍ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
وَاثِرَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ إِسْمَاعِيلَ ذَبِيحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ مُوسَى
كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ خَاتَمِ
النَّبِيِّينَ وَحَبِيبِ رَبِّ الْعَالَمِينَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَلِيِّ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ أَبِي مُحَمَّدٍ
الْحَسَنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ
الْعَابِدِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، بَاقِرِ عِلْمِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ
جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ الْبَارِ الْأَمِينِ،

١- « صِفْوَةٌ » خ ل.

ص: ٥٢٠

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَاثِرَ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْكَاظِمِ الْحَلِيمِ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ السَّعِيدُ الْمَظْلُومُ الْمَقْتُولُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ الْوَصِيُّ الْبَارِ الْتَّقِيُّ.
أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَآمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ
مُخْلِصًا حَتَّى آتَاكَ الْيَقِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. لَعَنَ اللَّهُ
أُمَّةً قَتَلَتْكَ، لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمَتْكَ، لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ وَالْبِدْعَةِ عَلَيْكُمْ أَهْلَ
الْبَيْتِ.

پس خود را به ضریح می چسبانی و می گویی:

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ صَمَدْتُ مِنْ أَرْضِي، وَ قَطَعْتُ الْبِلَادَ رَجَاءَ رَحْمَتِكَ، فَلَا تُخَيِّبْنِي وَلَا تَرُدَّنِي بِغَيْرِ قَضَاءٍ حَوَائِجِي، وَ أَرْحَمْ تَقَلُّبِي عَلَى قَبْرِ ابْنِ أَخِي رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.
 بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي، أَتَيْتُكَ زَائِراً وَ اِفِدَاءً، عَائِداً مِمَّا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي، وَ اَحْتَطَبْتُ عَلَى ظَهْرِي؛ فَكُنْ لِي شَافِعاً إِلَى اللَّهِ تَعَالَى يَوْمَ حَاجَتِي وَ فَقْرِي وَ فَاقَتِي، فَلَكَ عِنْدَ اللَّهِ مَقَامٌ مَحْمُودٌ (۱)، وَ أَنْتَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهٌ.

پس دست راست را بلند می کنی و دست چپ را بر قبر می گشایی و می گویی:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِحُبِّهِمْ وَ وِلَايَتِهِمْ، أَتَوَلَّى آخِرَهُمْ بِمَا تَوَلَّيْتُ بِهِ أَوْلَهُمْ، وَ أَبْرَأُ مِنْ كُلِّ وَ لِيَجَهِّ دُونَهُمْ.

اللَّهُمَّ اَلْعَنِ الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَكَ، وَ اَتَّهُمُوا نَبِيَّكَ، وَ جَحَدُوا آيَاتِكَ، وَ سَخِرُوا بِإِمَامِكَ، وَ حَمَلُوا النَّاسَ عَلَى اَكْتِفِ آلِ مُحَمَّدٍ.

۱- « فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ مَقَاماً مَحْمُوداً» خ ل.

ص: ۵۲۱

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِاللَّعْنَةِ عَلَيْهِمْ وَ الْبِرَاءَةِ مِنْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، يَا رَحْمَنُ.

پس می گردی و به نزد پای آن حضرت می روی و می گویی:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَى رُوحِكَ وَ بَدَنِكَ؛ صَبَرْتَ وَ أَنْتَ الصَّادِقُ الْمُصَدَّقُ، قَتَلَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ بِالْأَيْدِي وَ الْأَلْسُنِ.

پس تضرع و مبالغه کن در لعنت کردن بر کشنده امیرالمؤمنین - صلوات الله علیه - و قاتلان حسن و حسین علیهما السلام و قاتلان جمیع اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله. پس از پشت قبر برو به نزد سر آن حضرت و دو رکعت نماز بکن و در رکعت اول سوره «یس» و در رکعت دوم سوره

«الرَّحْمَنُ» بخوان و جهد کن در دعا و تضرع و بسیار دعا کن از برای خود و پدر و مادر خود و جمیع برادران مؤمن خود و آنچه خواهی نزد آن حضرت بمان. و باید که نمازهای خود را نزد قبر بکنی (۱).

و چون خواهی که زیارت وداع کنی بگو:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَ ابْنَ مَوْلَايَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، أَنْتَ لَنَا جُنَّةٌ مِنَ الْعَذَابِ، وَ هَذَا أَوَانُ أَنْصِرَافِي عَنْكَ - إِنْ كُنْتَ أَذِنْتَ لِي - ، غَيْرَ رَاغِبٍ عَنْكَ وَ لَا مُسْتَبَدِّلٍ بِكَ وَ لَا مُؤَثِّرٍ عَلَيْكَ وَ لَا زَاهِدٍ فِي قُرْبِكَ، وَ قَدْ جُدْتُ بِنَفْسِي لِلْحَدَثَانِ، وَ تَرَكْتُ الْأَهْلَ وَ الْأَوْلَادَ وَ الْأَوْطَانَ، فَكُنْ لِي شَافِعًا يَوْمَ حَاجَتِي وَ فَقْرِي وَ فَاقَتِي، يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنِّي حَمِيمِي (۲) وَ لَا قَرِيبِي، يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنِّي وَالِدِي وَ لَا وَكَلِدِي.

أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي قَدَّرَ عَلَيَّ رِحْلَتِي (۳) إِلَيْكَ أَنْ يُنْفَسَ بِكَ كُرْبَتِي، وَ أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي قَدَّرَ عَلَيَّ فِرَاقَ مَكَانِكَ، أَنْ لَا يَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ رُجُوعِي إِلَيْكَ، وَ أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَبْكَى عَلَيْكَ عَيْنِي أَنْ يَجْعَلَهُ لِي سَبَبًا وَ ذُخْرًا، وَ أَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَرَانِي مَكَانَكَ،

۱- کامل الزیارات: ۳۰۹ ب ۱۰۲، عیون اخبار الرضا علیه السلام: ۲۷۱/۲ - ۲۷۵، من لا یحضره الفقیه: ۶۰۲/۲ ح ۳۲۱۳، تهذیب الاحکام: ۸۶/۶ ح ۱۷۱، مزار کبیر: ۶۴۷ - ۶۵۳، مصباح الزائر: ۳۸۹ - ۳۹۴، بحار الانوار: ۴۴/۱۰۲ ح ۱، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۸/۴ ش ۱۳۸۷ و ص ۱۲۴ ش ۱۳۹۱.

۲- «حمیمی ولا حبیبی» خ ل.

۳- «رحیلی» خ ل.

ص: ۵۲۲

وَهَدَانِي لِلتَّسْلِيمِ عَلَيْكَ وَزِيَارَتِي إِيَّاكَ، أَنْ يُورِدَنِي حَوْضَكُمُ، وَيَرْزُقَنِي مُرَافَقَتِكُمْ فِي الْجَنَانِ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَوَصِيِّ رَسُولِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَقَائِدِ الْغُرِّ
الْمُحَجَّلِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، سَيِّدَيْ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ
السَّاجِدِينَ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ بَاقِرِ عِلْمِ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ، وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ الْبَارِ الْأَمِينِ، وَ
مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْكَاظِمِ الْحَلِيمِ، وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا الْعَلِيمِ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ التَّقِيِّ الْجَوَادِ، وَعَلِيِّ
بْنِ مُحَمَّدٍ النَّقِيِّ الْهَادِي وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْعَسْكَرِيِّ وَالْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمُنتَظَرِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ؛
السَّلَامُ عَلَى مَلَائِكَةِ اللَّهِ الْبَاقِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُقِيمِينَ الْمُسَبِّحِينَ، الَّذِينَ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ، السَّلَامُ
عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ.

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاهُ، فَإِنْ جَعَلْتَهُ فَاحْشُرْنِي مَعَهُ وَمَعَ آبَائِهِ الْمَاضِينَ (۱)، وَإِنْ
أَبْقَيْتَنِي يَا رَبِّ فَارْزُقْنِي زِيَارَتَهُ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

و می گوئی:

أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَاسْتَرْعِيكَ وَأَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ، آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِمَا دَعَوْتَ إِلَيْهِ، اللَّهُمَّ فَارْزُقْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ.

اللَّهُمَّ فَارْزُقْنِي حُبَّهُمْ وَمَوَدَّتَهُمْ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، السَّلَامُ مِنِّي أَبَدًا مَا بَقَيْتُ، وَدَائِمًا إِذَا فَنَيْتُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا
وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ.

۱- «الطاهرين» خ ل.

ص: ۵۲۳

و چون از روضه مقدسه بیرون آیی، پشت به جانب قبر مکن تا از نظر تو پنهان شود (۱).

مؤلف گوید که: چند زیارت دیگر در بحارالانوار ذکر کرده‌ام و چون ثابت نبود که منقول از ائمه علیهم السلام باشد در اینجا ترک کردم. و زیارت جامعه را در این روضات خواندن انسب و اولی است.

[دعا بعد از زیارت امام رضا علیه السلام]

و شیخ مفید - علیه الرحمه - ذکر کرده است که: مستحب است که بعد از نماز زیارت حضرت امام رضا علیه السلام، این دعا بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ، الدَّائِمُ فِي مُلْكِهِ، الْقَائِمُ فِي عِزِّهِ، الْمُطَاعُ فِي سُلْطَانِهِ، الْمُتَفَرِّدُ فِي كِبَرِيَّائِهِ، الْمُتَوَحِّدُ فِي دَيْمُومِيَّةِ بَقَائِهِ، الْعَادِلُ فِي بَرِّيَّتِهِ، الْعَالِمُ فِي قَضِيَّتِهِ، الْكَرِيمُ فِي تَأْخِيرِ عُقُوبَتِهِ. إلهي حاجاتي مَصْرُوفُهُ إِلَيْكَ، وَ آمَالِي مَوْقُوفُهُ لَدَيْكَ؛ وَ كَلَّمَا وَقَفْتَنِي مِنْ خَيْرٍ فَأَنْتَ دَلِيلِي عَلَيْهِ وَ طَرِيقِي إِلَيْهِ، يَا قَدِيرًا لَا تَوُودُهُ الْمَطَالِبُ، يَا مَلِيًّا يَلْجَأُ إِلَيْهِ كُلُّ رَاغِبٍ، مَا زِلْتُ مَصْحُوبًا مِنْكَ بِالنَّعْمِ، جَارِيًا عَلَى عَادَاتِ الْإِحْسَانِ وَ الْكَرَمِ.

أَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ النَّافِذَةِ فِي جَمِيعِ الْأَشْيَاءِ، وَ قَضَائِكَ الْمُبْرَمِ الَّذِي تَحْجُبُهُ بِأَيْسَرِ الدُّعَاءِ، وَ بِالنَّظَرَةِ الَّتِي نَظَرْتَ بِهَا إِلَى الْجِبَالِ فَتَشَامَخَتْ وَ إِلَى الْأَرْضِينَ فَتَسَطَّحَتْ وَ إِلَى السَّمَاوَاتِ فَارْتَفَعَتْ وَ إِلَى الْبِحَارِ فَتَفَجَّرَتْ.

يَا مَنْ جَلَّ عَنْ أَدْوَاتِ لِحَظَاتِ الْبَشَرِ، وَ لَطْفَ عَنْ دَقَائِقِ خَطَرَاتِ الْفِكْرِ. لَا تُحَمِّدُ يَا سَيِّدِي إِلَّا بِتَوْفِيقِكَ مِنْكَ يَقْتَضِي حَمْدًا وَ لَا تُشْكِرُ عَلَيَّ أَصْغَرَ مِنْهُ إِلَّا اسْتَوْجَبْتَ بِهَا شُكْرًا. فَمَتَى تُحْصِي نِعْمَاؤُكَ يَا إلهي، وَ تُجَازِي آلَاؤُكَ يَا مَوْلَايَ، وَ تُكَافَأُ صِنَائِعُكَ

١- من لا يحضره الفقيه: ٢/٦٠٥ - ٦٠٦، عيون اخبار الرضا عليه السلام: ٢/٢٧٥، تهذيب الاحكام: ٨٩/٦، مزار كبير: ٦٥٣، بحار الانوار: ١٠٢/٤٨ ح ٣، موسوعه زيارت المعصومين عليهم السلام: ١٤٠٥ ش ١٥٣/٤.

ص: ٥٢٤

يا سيدي، و من نعمك يحمدُ الحامدُونَ، و من شكرِك يشكرُ الشاكرُونَ، و انت المَعْتَمِدُ لِلذُّنُوبِ فِي عَفْوِكِ وَ النَّاشِرُ عَلَى الْخَاطِئِينَ جَنَاحَ سِتْرِكِ، و انت الكاشِفُ لِلضَّرِّ بِيَدِكِ. فَكَمْ مِنْ سَيِّئَةٍ أَخْفَاهَا حِلْمُكَ حَتَّى دَخَلَتْ (١)، وَ حَسَنَةٌ ضَاعَفَهَا فَضْلُكَ حَتَّى عَظَمَتْ عَلَيْهَا مُجَازَاتُكَ.

جَلَلْتَ أَنْ يُخَافَ مِنْكَ إِلَّا الْعَدْلُ، وَ أَنْ يُرْجَى مِنْكَ إِلَّا الْإِحْسَانُ وَ الْفَضْلُ، فَاْمُنْ عَلَيَّ بِمَا أَوْجَبَهُ فَضْلُكَ وَ لَا تَخْذُلْنِي بِمَا يَحْكُمُ بِهِ عَدْلُكَ.

سيدي، لَوْ عَلِمْتَ الْأَرْضُ بِذُنُوبِي لَسَاخَتْ بِي، أَوْ الْجِبَالُ لَهَدَّتْنِي، أَوْ السَّمَاوَاتُ لَأَخْتَطَفْتَنِي، أَوْ الْبِحَارُ لَأَغْرَقْتَنِي.

سيدي سيدي سيدي، مَوْلَايَ مَوْلَايَ مَوْلَايَ، قَدْ تَكَرَّرَ وَقُوفِي لِضِيَاْفَتِكَ، فَلَا تَحْرِمْنِي مَا وَعَدْتَ الْمُتَعَرِّضِينَ لِمَسْأَلَتِكَ.

يا مَعْرُوفَ الْعَارِفِينَ، يا مَعْبُودَ الْعَابِدِينَ، يا مَشْكُورَ الشَّاكِرِينَ، يا جَلِيسَ الذَّاكِرِينَ، يا مَحْمُودَ مَنْ حَمِدَهُ، يا مَوْجُودَ مَنْ طَلَبَهُ، يا مَوْصُوفَ مَنْ وَحَدَهُ، يا مَحْبُوبَ مَنْ أَحَبَّهُ، يا غَوْثَ مَنْ أَرَادَهُ، يا مَقْصُودَ مَنْ أَنَابَ إِلَيْهِ، يا مَنْ لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا هُوَ، يا مَنْ لَا يَصْرِفُ السُّوءَ إِلَّا هُوَ، يا مَنْ لَا يُدَبِّرُ الْأَمْرَ إِلَّا هُوَ، يا مَنْ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ إِلَّا هُوَ، يا مَنْ لَا يَخْلُقُ الْخَلْقَ إِلَّا هُوَ، يا مَنْ لَا يُنْزِلُ الْغَيْثَ إِلَّا هُوَ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ اغْفِرْ لِي يَا خَيْرَ الْغَافِرِينَ.

رَبِّ إِنِّي اسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ حَيَاءٍ، وَ اسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ رَجَاءٍ، وَ اسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ إِنْابَةٍ، وَ

أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ رَغْبَةٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ رَهْبَةٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ

۱- « خلت » خ ل.

ص: ۵۲۵

اسْتِغْفَارَ طَاعَةٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ إِيمَانٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ إِقْرَارٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ إِخْلَاصٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ تَقْوَى، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ تَوَكُّلٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ ذِلَّةٍ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ اسْتِغْفَارَ عَامِلٍ لَكَ، هَارِبٍ مِنْكَ إِلَيْكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ تَبَّ عَلَيَّ وَ عَلَى وَالِدَيَّ بِمَا تُبَّتْ وَ تَتَّوَبُ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

يَا مَنْ تَسَمَّى بِالْغُفُورِ الرَّحِيمِ، يَا مَنْ تَسَمَّى بِالْغُفُورِ الرَّحِيمِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَقْبَلْ تَوْبَتِي، وَ زَكِّ عَمَلِي، وَ أَشْكُرْ سَعْيِي، وَ أَرْحَمْ ضِرَاعَتِي وَ لَا تَحْجُبْ صَوْتِي وَ لَا تُخَيِّبْ مَسْأَلَتِي يَا غَوْثَ الْمُسْتَعِيثِينَ، وَ أَبْلِغْ أُمَّتِي سَلَامِي وَ دُعَائِي، وَ شَفِّعْهُمْ فِي جَمِيعِ مَا سَأَلْتُكَ، وَ أَوْصِلْ هَدْيَتِي إِلَيْهِمْ كَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ، وَ زِدْهُمْ مِنْ ذَلِكَ مَا يَنْبَغِي لَكَ بِأَضْعَافٍ لَا يُحْصِيهَا غَيْرُكَ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى أَطْيَبِ الْمُرْسَلِينَ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ (۱).

و در بعضی از کتب نقل کرده‌اند از حسین بن احمد فقیه رازی که: هر که زیارت کند حضرت امام رضا علیه السلام یا دیگری از ائمه علیهم السلام را، پس نماز جعفر نزد قبر آن حضرت به جا آورد، برای او نوشته شود به هر رکعتی ثواب کسی که هزار حج و هزار عمره به جا آورده باشد و هزار بنده آزاد کرده باشد و هزار مرتبه در جهاد ایستاده باشد با پیغمبر مرسل. و به هر گامی ثواب صد حج و صد عمره و صد بنده آزاد کردن داشته باشد و صد حسنه برای او نوشته شود و صد گناه از او محو شود (۲).

[زیارت غیر مشهور (سیاقش حاکی است که منقول است)]

مؤلف گوید که: چون به خط بعضی از افاضل، به نظر رسید که این زیارت را از خطّ

۱- بحارالانوار: ۵۵/۱۰۲ - ۵۷، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۳۷/۴ ش ۱۳۹۳ و ص

۱۵۲ ش ۱۴۰۲.

۲- بحارالانوار: ۱۳۷/۱۰۰ ح ۲۵، موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام: ۱۱۳/۴ ش ۱۳۷۷ و ص

۱۵۱ ش ۱۴۰۰.

ص: ۵۲۶

شیخ شهید - علیه الرحمه - نقل کرده بود و از سیاقش مفهوم می شد که منقول باشد، لهذا ایراد نمود:

چون در برابر ضریح مقدّس بایستد بگوید:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، أَمِينِ اللَّهِ عَلَى وَحْيِهِ وَعَزَائِمِ أَمْرِهِ، الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَالْفَاتِحِ لِمَا اسْتَقْبَلَ وَ
الْمُهَيِّمِ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَى مَوْلَانَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَسَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، وَ أَبِي الْأَيْمَةِ الْمَعْصُومِينَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ النِّسَاءِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَى الْأَيْمَةِ الْمَعْصُومِينَ، سَادَةِ الْمُتَّقِينَ، وَكِبْرَاءِ الصِّدِّيقِينَ، وَأَعْلَامِ الْمُهْتَدِينَ، وَأَنْوَارِ الْعَارِفِينَ،
وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَى مَوْلَانَا وَ سَيِّدِنَا الْإِمَامِ الْمَعْصُومِ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ إِمَامِ
الْمُتَّقِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ قَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ
الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ خَدِيجَةَ الْكُبْرَى أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ
الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدٍ،
الْبَاقِرِ لِعُلُومِ الدِّينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ الصَّادِقِ الْأَمِينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَبِي
الْحَسَنِ مُوسَى الْكَاظِمِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

ص: ٥٢٧

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
عَمُودَ الدِّينِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاصَّةَ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَالِصَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْضِعَ سِرِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْبَةَ عِلْمِ اللَّهِ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ الْأَوْصِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَشْكَاهَ الضِّيَاءِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُنْتَهَى الْعُلْيَا.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الشَّرَفِ الْأَثِيلِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ذَا الْفِعْلِ الْجَمِيلِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ
الْأَصْلِ الْأَصِيلِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَسَّ الْأَيْمَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَرِيكَ الْقُرْآنِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَعْدِنَ الْأَمَانِ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْأَبْرَارِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ الْمُخْتَارِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُظْهِرَ الْأَسْرَارِ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمُعْجَزَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُوضِحَ الْبَيِّنَاتِ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الدِّينُ الْقَوِيمُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مِصْبَاحَ الْهُدَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَأْوَى التُّقَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَجْدَ (١) الْحِجَا، السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا طُودَ النَّهْيِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الدَّاعِي إِلَى الْمَحَجَّةِ الْعُظْمَى وَالطَّاعِنِ إِلَى الْغَايَةِ الْقُصْوَى وَالسَّامِي إِلَى الْمَجْدِ وَ

الْعُلَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَالِمُ بِالتَّوِيلِ وَ الذُّكْرَى.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا دَلِيلَ الرَّشَادِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ السَّادَةِ الْأَمْجَادِ، السَّلَامُ

١- « محلّ » ظ.

ص: ٥٢٨

عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْقَادَةِ الزُّهَادِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مِصْبَاحَ الظُّلَمِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا يُبُوعَ الْحِكْمِ، وَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.
أَشْهَدُ يَا مَوْلَايَ أَنَّكَ الْمُطِيعُ لِلَّهِ، الْقَائِمُ بِأَمْرِ اللَّهِ، الْعَامِلُ بِإِرَادَتِهِ، الْفَائِزُ بِكَرَامَتِهِ، اصْطَفَاكَ اللَّهُ لِعِلْمِهِ،
وَ اخْتَارَكَ لِسِرِّهِ، وَ أَعَزَّكَ بِهَدَاهُ، وَ خَصَّكَ بِبِرْهَانِهِ، وَ أَيَّدَكَ بِرُوحِهِ، وَ رَضِيَكَ خَلِيفَةً فِي أَرْضِهِ،
وَ دَاعِيًا إِلَى حَقِّهِ، وَ شَهِيدًا عَلَى خَلْقِهِ، وَ نَاصِرًا لِدِينِهِ، وَ حُجَّةً عَلَى بَرِيَّتِهِ، وَ تُرْجَمَانًا لِرُوحِيهِ، وَ خَازِنًا
لِعِلْمِهِ، وَ مُسْتَوْدَعًا لِحِكْمَتِهِ، عَصَمَكَ اللَّهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَ بَرَأَكَ مِنَ الْعُيُوبِ.
زُرْتُكَ يَا مَوْلَايَ عَارِفًا بِحَقِّكَ، مُسْتَبْصِرًا بِشَأْنِكَ، مُهْتَدِيًا بِهَدَاكَ، مُفْتَنِيًا لِأَثْرِكَ، مُتَّبِعًا لِسُنَّتِكَ،
مُتَمَسِّكًا بِحَبْلِكَ، مُطِيعًا لِأَمْرِكَ، مُوَالِيًا لَوْلِيِّكَ، مُعَادِيًا لِعَدُوِّكَ، عَالِمًا بِأَنَّ الْحَقَّ لَكَ وَ مَعَكَ، مُتَوَسِّلًا
إِلَى اللَّهِ بِكَ، مُسْتَشْفِعًا إِلَيْهِ بِجَاهِكَ، وَ حَقُّ عَلَيْهِ أَنْ لَا يُخَيِّبَ سَائِلُهُ وَ الرَّاجِي مَا عِنْدَهُ لِزَائِرِكَ الْمُطِيعِ
لَكَ.

پس دستها را بردارد و بگوید:

اللَّهُمَّ فَكَمَا وَفَّقْتَنِي لِلْإِيمَانِ بِنَبِيِّكَ وَ التَّصَدِيقِ بِكِتَابِكَ، وَ مَنَنْتَ عَلَيَّ بِطَاعَتِهِ وَ اتِّبَاعِ مِلَّتِهِ، وَ هَدَيْتَنِي
إِلَى مَعْرِفَتِهِ وَ مَعْرِفَةِ الْأَيْمَةِ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ، وَ أَكْمَلْتَ بِمَعْرِفَتِهِمُ الْإِيمَانَ، وَ قَبَلْتَ بِطَاعَتِهِمْ وَ وَايَتِهِمُ الْأَعْمَالَ،
وَ اسْتَعْبَدْتَ بِالصَّلَاةِ عَلَيْهِمْ عِبَادَكَ، وَ جَعَلْتَهُمْ مِفْتَاحًا لِلدُّعَاءِ وَ سَبَبًا لِلْإِجَابَةِ، فَصَلِّ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ، وَ
عَلَى مَوْلَانَا وَ سَيِّدِنَا أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى، وَ اجْعَلْنِي بِهِمْ عِنْدَكَ وَ جِيهًا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ مِنْ

الْمُقَرَّبِينَ، وَاجْعَلْ ذُنُوبَنَا بِهِمْ مَغْفُورَةً، وَعُيُوبَنَا بِهِمْ مَسْتُورَةً، وَفَرَائِضَنَا مَشْكُورَةً، وَنَوَافِلَنَا مَبْرُورَةً، وَ
قُلُوبَنَا بِذِكْرِكَ مَعْمُورَةً، وَانْفُسَنَا بِطَاعَتِكَ مَسْرُورَةً، وَجَوَارِحَنَا عَلَى خِدْمَتِكَ مَقْهُورَةً، وَأَسْمَاءَنَا فِي
خَوَاصِّكَ مَشْهُورَةً، وَأَرْزَاقَنَا مِنْ لَدُنْكَ

ص: ٥٢٩

مَدْرُورَةً، وَحَوَائِجَنَا لَدَيْكَ مَيْسُورَةً، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس برود و نزد سر ضریح مقدس بایستد و بگوید:

السَّلَامُ عَلَى الْقَائِمِ مَقَامِ الْأَنْبِيَاءِ، السَّلَامُ عَلَى الْوَارِثِ عُلُومِ الْأَوْصِيَاءِ.

السَّلَامُ عَلَى خَلِيفَةِ اللَّهِ وَخَلِيفَةِ رَسُولِهِ.

السَّلَامُ عَلَى زِمَامِ الدِّينِ، السَّلَامُ عَلَى نِظَامِ الْمُسْلِمِينَ، السَّلَامُ عَلَى صَلَاحِ الدُّنْيَا وَعِمْدَةِ الْمُؤْمِنِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَصْلَ الْإِسْلَامِ النَّامِي، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فَرْعَةَ السَّامِي.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ بِهِ تَمَامُ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ وَالْحَجِّ وَالْجِهَادِ، وَتَوْفُرُ الْفَيْءِ وَالصَّدَقَاتِ، وَ

إِمْضَاءِ الْحُدُودِ الْمُسَمَّيَاتِ وَالْأَحْكَامِ الْمُبَيَّنَاتِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُحَلَّلُ حَلَالَ اللَّهِ وَالْمُحَرَّمُ حَرَامَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُقِيمُ حُدُودَ اللَّهِ وَ

أَحْكَامَهُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الذَّابُّ عَنْ دِينِ اللَّهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةُ الْحَسَنَةُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الدَّاعِي إِلَى اللَّهِ بِالْحُجَّةِ الْبَالِغَةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ فَضْلُهُ كَالشَّمْسِ الْمُضِيئَةِ

الطَّالِعَةِ، الْمُجَلَّلُ بِنُورِهَا لِلْعَالَمِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْبَدْرُ الْمُنِيرُ وَالسَّرَاجُ الزَّاهِرُ وَالنُّورُ السَّاطِعُ وَالنَّجْمُ الْهَادِي.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عِزَّ الْمُسْلِمِينَ، وَغَيْظَ الْمُنَافِقِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَوَارَ الْكَافِرِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا

السَّادَةِ الْمَيَامِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ عَجَزَتْ عَنْ ذِكْرِ فَضْلِهِ الْبُلْغَاءُ، وَقَصُرَتْ عَنْ إِدْرَاكِهِ الْفُصْحَاءُ، وَتَحَيَّرَتْ فِي نَعْتِ فَضْلِهِ الْخُطَبَاءُ، وَكَمْ تَنَّتَهُ إِلَيْهِ الْحُكَمَاءُ «ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ

ص: ٥٣٠

يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ» (١).

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ، وَعَلَى آبَائِكَ الْأَكْرَمِينَ وَآبَائِكَ الطَّاهِرِينَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

پس ضریح را بیوسد و نماز زیارت بکند و بگوید:

يَا شَامِخًا فِي بُعْدِهِ، يَا رَوْوْفًا فِي رَحْمَتِهِ، يَا مُحْيِيَ الْأَمْوَاتِ، يَا مُخْرِجَ النَّبَاتِ، يَا ظَهَرَ اللَّاجِئِينَ، يَا جَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ، يَا أَسْمَعَ السَّامِعِينَ، يَا أَبْصَرَ النَّاطِرِينَ، يَا صَرِيخَ الْمُسْتَصْرِخِينَ، يَا عِمَادَ مَنْ لَا عِمَادَ لَهُ، يَا سَنَدَ مَنْ لَا سَنَدَ لَهُ، يَا ذُخْرَ مَنْ لَا ذُخْرَ لَهُ، يَا حِرْزَ الضُّعْفَاءِ، يَا كَنْزَ الْفُقَرَاءِ، يَا عَظِيمَ الرَّجَاءِ، يَا مُنْقِذَ الْغَرْقَى، يَا مُحْيِيَ الْمَوْتَى، يَا أَمَانَ الْخَائِفِينَ، يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ، يَا صَانِعَ كُلِّ مَصْنُوعٍ، يَا جَابِرَ كُلِّ كَسِيرٍ، يَا صَاحِبَ كُلِّ غَرِيبٍ، يَا مُؤْنِسَ كُلِّ وَحِيدٍ، يَا قَرِيبًا غَيْرَ بَعِيدٍ، يَا شَاهِدًا غَيْرَ غَائِبٍ، يَا غَالِبًا غَيْرَ مَغْلُوبٍ، يَا حَيُّ حِينَ لَا حَيُّ، يَا مُحْيِيَ الْمَوْتَى، يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، أَنْتَ الْقَائِمُ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، صَلَاةً تُرْضِيهِمْ وَتُحْظِيهِمْ وَتُبَلِّغُهُمْ أَقْصَى رِضَاكَ، وَأَنْ تَرْحَمَ ذُلِّي بَيْنَ يَدَيْكَ، وَتَضَرَّعِي إِلَيْكَ، وَوَحْشَتِي مِنَ النَّاسِ، وَأَنْسِي بِكَ يَا كَرِيمٌ، تَصَدَّقْ عَلَيَّ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ بِرَحْمَةٍ مِنْ عِنْدِكَ تَهْدِي بِهَا قَلْبِي، وَتَجْمَعُ بِهَا أَمْرِي، وَتَلْمُ بِهَا شَعْتِي، وَتُبَيِّضُ بِهَا وَجْهِي، وَتُكْرِمُ بِهَا مَقَامِي، وَتَحُطُّ بِهَا عَنِّي وَزْرِي، وَتَغْفِرُ بِهَا مَا مَضَى مِنْ ذُنُوبِي، وَتَعْصِمُنِي بِهَا فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي، وَتَسْتَعْمِلُنِي فِي ذَلِكَ كُلِّهِ

بِطَاعَتِكَ وَ مَا يُرْضِيكَ عَنِّي، وَ تَخْتِمُ عَمَلِي بِأَحْسَنِهِ، وَ تَجْعَلُ لِي ثَوَابَهُ الْجَنَّةَ، وَ تَسْلُكُ بِي سَبِيلَ الصَّالِحِينَ، وَ تُعِينَنِي عَلَى صَالِحٍ مَا أَعْطَيْتَنِي وَ لَا تُشْمِتُ بِي حَاسِداً وَ لَا عَدُوًّا وَ لَا تَكْلِبْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَداً وَ لَا أَقَلَّ مِنْ ذَلِكَ وَ لَا أَكْثَرَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

و سعی کند در دعا کردن به آنچه خواهد، پس قبر را در پیش رو قرار دهد و بگوید:

اللَّهُمَّ إِنِّي زُرْتُ هَذَا الْإِمَامَ مُقِرًّا بِإِمَامَتِهِ، مُعْتَقِداً لِفَرْضِ طَاعَتِهِ، فَقَصَدْتُ مَشْهَدَهُ بِذُنُوبِي وَ عُيُوبِي، وَ مُؤَبِّقَاتِ آثَامِي، وَ كَثْرَةِ سَيِّئَاتِي وَ خَطَايَايَ وَ مَا تَعْرِفُهُ مِنِّي، مُسْتَجِيرًا بِعَفْوِكَ، مُسْتَعِينًا بِحِلْمِكَ، لِاجْتِنَاءِ إِلَى رُكْنِكَ، عَائِداً بِرَأْفَتِكَ، مُسْتَشْفِعاً بِوَلِيَّتِكَ وَ ابْنِ أَوْلِيَائِكَ، وَ صَفِيَّتِكَ وَ ابْنِ أَصْفِيَائِكَ، وَ أَمِينِكَ وَ ابْنِ أَمَنَائِكَ، وَ خَلِيفَتِكَ وَ ابْنِ خُلَفَائِكَ، الَّذِينَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسِيلَةَ إِلَى رَحْمَتِكَ وَ رِضْوَانِكَ وَ الدَّرَجَةِ إِلَى رَأْفَتِكَ وَ غُفْرَانِكَ.

اللَّهُمَّ وَ أُولَى حَاجَاتِي إِلَيْكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي عَلَى كَثْرَتِهَا، وَ أَنْ تَعْصِمَنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي، وَ تَطَهِّرَ دِينِي مِمَّا يُدْنِسُهُ وَ يَشِينُهُ وَ يُزِرِّي بِهِ، وَ تَحْمِيَهُ مِنَ الرَّيْبِ وَ الشَّكِّ وَ الْفَسَادِ وَ الشَّرْكِ، وَ تُثَبِّتَنِي عَلَى طَاعَتِكَ، وَ طَاعَةَ رَسُولِكَ وَ ذُرِّيَّتِهِ النَّجَبَاءِ السُّعْدَاءِ - صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ وَ رَحْمَتِكَ وَ سَلَامِكَ وَ بَرَكَاتِكَ -، وَ تُحْيِيَنِي مَا أَحْيَيْتَنِي عَلَى طَاعَتِهِمْ، وَ تُمِيتَنِي إِذَا أَمَّتَنِي عَلَى طَاعَتِهِمْ، وَ أَنْ لَا تَمُحُوَ مِنْ قَلْبِي مَوَدَّتَهُمْ وَ مَحَبَّتَهُمْ، وَ بُغْضَ أَعْدَائِهِمْ، وَ مُرَافَقَةَ أَوْلِيَائِهِمْ وَ بَرَّهُمْ. وَ أَسْأَلُكَ يَا رَبَّ أَنْ تَقْبَلَ ذَلِكَ مِنِّي، وَ تُحَبِّبَ إِلَيَّ عِبَادَتَكَ، وَ تُبَغِّضَ إِلَيَّ مَعَاصِيكَ، وَ تَرزُقَنِي تَوْبَةً نَصُوحاً تَرْضَاهَا، وَ نِيَّةً تَحْمَدُهَا، وَ عَمَلًا صَالِحاً تَقْبَلُهُ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس چون خواهد که زیارت و داع کند نزد ضریح بایستد رو به قبر و پشت به قبله و بگوید:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، وَ حُجَّتَهُ عَلَى خَلْقِهِ، وَ خَازِنَ عِلْمِهِ، وَ مَوْضِعَ سِرِّهِ، وَ بَابَ أَمْرِهِ وَ نَهْيِهِ، وَ صِرَاطَهُ الْمُسْتَقِيمِ، سَلَامٌ مُودِّعٍ لَا سَمِّمٍ وَ لَا قَالٍ وَ لَا مَالٍ، وَ رَحْمَةٌ لِلَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

ص: ٥٣٢

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ غَدُونَنَا مَقْرُونًا بِالتَّوَكُّلِ عَلَيْكَ، وَرَوَّاحَنَا عَنْكَ مَوْصُولًا
بِالنَّجَاحِ مِنْكَ، وَدُعَاءَنَا لَكَ مَقْرُونًا بِحُسْنِ الْجَابَةِ، وَخُضُوعَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ دَاعِيًا إِلَى رَحْمَتِكَ، وَ
اعْتِرَافَنَا بِذُنُوبِنَا شَفِيعًا إِلَى عَفْوِكَ، وَارزُقْنَا الْعُودَ إِلَى زيارَتِهِ، ثُمَّ الْعُودَ إِلَيْهِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنَّا لِزيارَةِ سَيِّدِنَا وَإِمَامِنَا، الْمَفْرُوضِ طَاعَتَهُ عَلَيْنَا، وَارزُقْنَا زيارَتَهُ أَبَدًا مَا
أَبْقَيْتَنَا، إِنَّكَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ وَالْمَنْ الْجَسِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ (١).

١- موسوعه زيارات المعصومين عليهم السلام: ١٤٣/٤ ش ١٣٩٧ و ص ١٥٧ ش ١٤٠٨.